

Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst

Aan:

De politievakorganisaties vertegenwoordigd in de Commissie voor georganiseerd overleg in politie-ambtenarenzaken.

De voorzitter van de Commissie voor georganiseerd overleg in politie-ambtenarenzaken

div **bijlage(n)**
AAC/04.00067 **briefnummer**
AAC.81 **zaaknummer**
3 januari 2005 **datum**

Onderwerp:

Adviesaanvraag AAC.81

De politievakorganisaties vertegenwoordigd in de Commissie voor georganiseerd overleg in politie-ambtenarenzaken (CGOP) hebben bij brief van 26 augustus 2004, ingekomen 30 augustus 2004, een verzoek om advies ingediend bij de Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst (de commissie) inzake een tussen hen en de voorzitter van de Commissie voor georganiseerd overleg in Politieambtenarenzaken (de werkgever) gerezen geschil. Dit geschil heeft betrekking op de vraag of de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties eenzijdig, zonder voorafgaand open en reëel overleg, de bevoegdheid heeft de arbeidsvoorwaardenruimte te verkleinen.

Historie en loop van het overleg

Met ingang van 1 januari 2004 is de Wet van 19 december 2003 tot wijziging van de Werkloosheidwet in verband met afschaffing van de vervolgitkering (Stb. 546) in werking getreden. Deze wet bewerkstelligt dat iedereen die met ingang van 11 augustus 2003 werkloos is geworden, geen vervolgitkering zal ontvangen.

In een informeel CGOP overleg op 21 juli 2004 is gesproken over de aan de afschaffing van de WW-vervolgitkering te verbinden gevolgen voor de sector Politie. Die gevolgen zijn neergelegd in een conceptbesluit tot wijziging van het Besluit bovenwettelijke werkloosheidsuitkering politie (Bbwp). Bedoeld conceptbesluit is bij brief van 5 augustus 2004, met kenmerk EA2004/73124, gezonden aan de leden van de CGOP. In de brief wordt voorts ingegaan op het standpunt van de politievakorganisaties, zoals ingenomen tijdens het overleg op 21 juli 2004, dat de gelden die (eventueel) als gevolg van het doorvertalen van de afschaffing van de WW-vervolgitkering vrijkomen, ten goede moeten komen aan de arbeidsvoorwaardenruimte. In reactie op dat standpunt is opgemerkt dat de berekende besparingen zijn ingeboekt ten behoeve van het financieringstekort.

Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst

In de CGOP-vergadering van 12 augustus 2004 is vastgesteld dat geen bezwaar bestaat tegen formalisering van de voorgestelde wijzigingen in de rechtspositie van de politieambtenaar. Aangaande de vraag naar de financiële effecten en wat daarmee gebeurt, stellen de bonden vast dat sprake is van arbeidsvoorwaardengeld waaraan destijds door partijen gezamenlijk een bestemming is gegeven. De bonden menen dat deze middelen niet zonder open en reëel overleg voor een ander doel kunnen worden aangewend. Aan de opstelling van de werkgever ter vergadering verbinden de bonden de conclusie dat op dat punt geen overeenstemming valt te bereiken.

Vervolgens is op 25 augustus 2004, overeenkomstig artikel 26, eerste lid van het 'Besluit overleg en medezeggenschap politie 1994' (BOM), een formele vergadering uitgeschreven. In dit overleg is vastgesteld dat overeenstemming bestaat over de vraag wat het onderwerp en de inhoud van het geschil is. Tevens is vastgesteld dat de politievakorganisaties ter zake dat geschil eenzijdig advies zullen inwinnen bij de commissie.

Bij voornoemde brief van 26 augustus 2004 hebben de politievakorganisaties een verzoek om advies ingediend bij de commissie. Bij brief van 27 september 2004, ingekomen 29 september 2004 heeft de werkgever, mede in reactie op het standpunt van de vakorganisaties, aan de commissie zijn argumentatie betreffende het geschil voorgelegd. De adviesaanvraag van de politievakorganisaties en de argumentatie van de werkgever zijn aan dit advies gehecht.

Tijdens de hoorzitting van de commissie op 28 oktober 2004 hebben partijen in aanvulling op de schriftelijke stukken hun standpunt met betrekking tot het geschil nader toegelicht. Het verslag van de hoorzitting is aan dit advies gehecht en wordt geacht hiervan deel uit te maken.

Het geschil

Het onderwerp van het geschil betreft, zo is ter vergadering van de CGOP op 25 augustus 2004 vastgesteld: de beschikbare arbeidsvoorwaardenruimte voor de sector Politie

De inhoud van het geschil wordt door de politievakorganisaties als volgt omschreven: is de minister eenzijdig bevoegd de arbeidsvoorwaardenruimte te verkleinen (zonder open en reëel overleg)

Standpunt vakorganisaties

De vakorganisaties stellen dat door de werkgever is gehandeld in strijd met de letter en de geest van het georganiseerd overleg nu er sprake is van tussen partijen overeengekomen arbeidsvoorwaarden(ruimte). Indien door wetgeving bestemming van die gelden geheel of gedeeltelijk komt te vervallen, betekent dat niet automatisch dat de werkgever een bijkomend eenzijdig recht, zonder reëel en open overleg, verkrijgt om zich de daarbij behorende gelden uit de arbeidsvoorwaardenruimte toe te eigenen. Dit klemt te meer aangezien de kern van de maatregel (vervallen van de vervolgitkering) inhoudelijk wordt aangeduid als een stimulans om de werkloze sneller aan het werk te krijgen.

Standpunt werkgever

De werkgever is van mening dat de financiering van (wijzigingen van) de arbeidsvoorwaarden in beginsel uitsluitend de werkgever aangaat. Dit betreft zowel deerschikking van bestaande middelen als het toevoegen van nieuwe middelen aan de arbeidsvoorwaardenruimte. Overleg over deze middelen met de politievakorganisaties is niet aan de orde en volgt ook niet uit het protocol sectoralisatie van het overleg 1993 en 1994, de overeenkomst inzake de Raad voor het Overheidspersoneel of uit het BOM. Opgemerkt is dat het overleg met de politievakorganisaties overeenkomstig artikel 3 van het BOM wordt gevoerd over:

- aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van de ambtenaar, met inbegrip van de algemene regels volgens het welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd;
- voorstellen strekkende tot invoering of wijziging van regelingen met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren;

waarbij voor de politievakorganisaties sprake is van respectievelijk adviesrecht en instemmingsrecht.

De situatie zou, aldus de werkgever, anders zijn als in het overleg een afspraak zou zijn gemaakt om middelen die zijn gemoeid met de werkloosheidsregelingen te oormerken en daaraan een specifieke bestemming te geven. Een dergelijke afspraak is echter niet gemaakt.

Overwegingen en advies

Op grond van de haar ter beschikking staande stukken en van hetgeen door partijen tijdens de op 28 oktober 2004 gehouden hoorzitting naar voren is gebracht, heeft de commissie het volgende in haar beschouwingen betrokken.

De commissie merkt allereerst op dat de politievakorganisaties als zeer algemene vraag hebben voorgelegd: “is de minister eenzijdig bevoegd de arbeidsvoorwaardenruimte te verkleinen (zonder open en reëel overleg)”. De commissie zal niet ingaan op deze (te) algemene vraag, maar gaat in op de concrete kwestie die de politievakorganisaties hebben voorgelegd, namelijk: het verschil van mening tussen de vakorganisaties en de werkgever over de vraag of er als gevolg van het afschaffen van de vervolgitkering WW arbeidsvoorwaardengelden vrijvallen en zo ja, hoe daarmee dan zou moeten worden omgegaan.

Met ingang van 1 januari 2004 is de Wet van 19 december 2003 tot wijziging van de Werkloosheidswet (WW) in verband met de afschaffing van de vervolgitkering in werking getreden. Deze wet bewerkstelligt dat de werknemer die met ingang van 11 augustus 2003 werkloos is geworden geen vervolgitkering WW zal ontvangen.

De wijziging van de WW vloeit voort uit het voornemen van de regering om de stijging van de collectieve lasten te beperken, ondermeer door het beroep op de WW te beperken. Daarnaast versterkt afschaffing van de vervolgitkering het activerende karakter van de WW, daar met deze maatregel de prikkel tot werkhervatting wordt versterkt (Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2003-2004, 29 268, nr.3, blz. 1-2). In het Hoofdlijnenakkoord van het Kabinet van 16 mei 2003 is de doorwerking van deze maatregel naar de overheidssectoren verwerkt via een korting op de loonbudgetten voor deze sectoren (Hoofdlijnenakkoord d.d. 16 mei 2003, financieel kader, blz.16-17).

De politievakorganisaties zijn van mening dat, nu de vervolgitkering WW is komen te vervallen, er arbeidsvoorwaardengelden vrijkomen, waarvoor in arbeidsvoorwaardenoverleg een (nieuwe) bestemming zou moeten worden gezocht.

De commissie stelt vast dat iedere werknemer in Nederland die tot en met 10 augustus 2003 werkloos werd, ingevolge de Werkloosheidswet recht had op een vervolgitkering WW. Dit gold zowel voor werknemers werkzaam binnen als werknemers werkzaam buiten de overheid. Het recht op deze vervolgitkering was (ook) binnen de sector Politie niet het resultaat van onderhandelingen tussen de vakorganisaties en de werkgever over de aanwending van beschikbare arbeidsvoorwaardengelden. Het was een wettelijk recht.

Er kan dan ook niet gesteld worden dat in de onderhandelingen tussen politievakorganisaties en de werkgever een deel van de beschikbare arbeidsvoorwaardengelden geormerkt werd voor de bekostiging van de vervolgitkering WW. Het recht op deze uitkering was immers wettelijk vastgelegd en niet onderhandelbaar. Derhalve kan ook niet gesteld worden dat er, nu bij wet van 19 december 2003 het wettelijke recht op de vervolgitkering WW is komen te vervallen, geormerkte arbeidsvoorwaardengelden (zijn) komen vrij te vallen, over de aanwending waarvan de werkgever met de politievakorganisaties zou moeten onderhandelen.

Oordeel

De commissie concludeert dat de beslissing om de vervolgitkering WW te laten vervallen een beslissing is die beide partijen is “overkomen”. Het standpunt van de politievakorganisaties dat als gevolg van deze beslissing arbeidsvoorwaardengelden vrijkomen over de aanwending waarvan met de werkgever open en reëel overleg gevoerd dient te worden, deelt de commissie niet.

Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst

's-Gravenhage, 3 januari 2005

De Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst

prof. mr. J. de Ruiter
voorzitter

Th. H. Dragt
secretaris

mr. R.J. Hoekstra
lid

H.F. Dijkstal
lid

prof. mr. I.C. van der Vlies
bijzonder lid

drs. J.S. Timmer
bijzonder lid